

Ik had een enorme honger naar kennis. Zoog alles op. Ik wist: als ik ergens zou blijven, zou ik uiteindelijk niet wijzer worden

Bob Brenkman Plateel- en tegelschilder van formaat

Als majolicaschilder staat hij op eenzame hoogte. Geniaal is hij in het traditioneel naschilderen. Zijn tegels en tableaus zijn zo authentiek dat ze nauwelijks van echt oud zijn te onderscheiden. In zorgcentrum De Spiker in Harlingen woont de beste tegelschilder van Nederland. „Collega’s zeggen dat”, glimlacht Bob Brenkman bescheiden, „ik ben mijn hele leven bezig geweest om het te worden.” **Gerbrich van der Meer** **Marchje Andringa**

In zijn rolstoel aan tafel kijkt Bob Brenkman uit op een wand met allerlei schilderwerken van zijn hand. Een zelfportret, een tegeltableau in de stijl van de Haagsche school, een fijn geschilderd bomenlaantje... In het midden hangt een groot, maar minutieus geschilderd werk met originele wijtes op de achtergrond. Kleine estrikken „dit formaat is een zeldzaamheid” vormen de vloer. Aan weerszijden leunen twee beschildeerde tegels tegen de wijtes aan. Op het linker exemplaar staat een kameel, op het rechter een VOC-schip. Daartussenin staan vier Afrikaanse beeldjes geschilderd met touwen om hun nek. Het is een aanklacht tegen de tijd dat de westerse en oosterse wereld Afrika aan banden legden. Als het zo uitkomt schildert hij graag een maatschappijkritisch werk, vertelt hij. „Het is mooi om een mening te hebben, dat is een teken dat je nadenkt.” Hij heeft altijd veel nagedacht. „Vrij denken is een groot recht.”

Het is mooi om een mening te hebben, dat is een teken dat je nadenkt. En dat is een groot recht

deze kunstzinnige man te wachten. Een model dat hij zeker nog wil afmaken...

Weeshuis
Bob Brenkman werd net na de Tweede Wereldoorlog in 1946 als bevrijdingskind in Gouda geboren. Twee jaar later werd hij samen met zijn broer en zussen afgeleverd bij weeshuis De Lindenhof in Schiedam. Zijn moeder, die in de hongerwinter bijna was gestorven, kon niet meer voor hen zorgen. Het tweejarig manneke was de jongste van het huis. Omdat er voor hem geen kleding op voorraad was, werd hij in de kleding van Jan gehesen, een pop in originele kledij die samen met weesmaatsje Kaat in het weeshuis stond opgesteld.

Tot zijn twaalfde jaar zou Bobby hier blijven. Achteraf gezien heeft hij het geweldig gehad. Juf Ali Doelman-Pel, die later Kamerlid werd

endeloos geduld zijn woorden. Soms kijkt hij vragend naar zijn vrouw, die hem hier en daar nog aanvuut. Zijn rechterhand doet nauwelijks meer iets, maar gelukkig kan hij zijn linkerhand nog een beetje gebruiken. In de hoek van de kamer staat een omlijst paneel op het CDA, was de groepsleidster die hem zo liefdevol opving. Het jochie haalde graag kattenkwaad uit, „maar als ik tekende werd ik rustig en heel blij”. In het weeshuis hadden ze oog voor zijn plezier om zich beeldend uit te drukken. „Ze hebben me daarvoor ook geweldig de ruimte gegeven.” Hij weet nog dat hij – wat rondzwerfend in het weeshuis – de regentenkamer ontdekte. „Ademloos keek ik naar die grote schilderijen met die oude regenten streng op me neerkijkend.” Diep onder de indruk was het beschouwtje van het Delfts aardewerk en het Chinees porselein dat uitgestald stond en het rijk gedecoreerde leren behang. Trots mocht kleine Bob later de regentenkamer aan bezoekers laten zien. „Of ik dat nu mocht omdat ik het langst van iedereen daar zat, of om me aan te moedigen, weet ik niet.” Tegenover het weeshuis stond een huis dat rijp was voor de sloop. Laat nu die achtertuin grenzen aan het gemeentemuseum! „Als ik daar speelde, zag ik vaak de restaurateur aan het werk. Toen ik hem een keer mijn tekeningen liet zien, was hij echt onder de indruk.” Bobby scharrelde ook graag rond in het museum, dat een collectie van de kunststroming De Haagsche school bezat.

Ademloos keek ik naar die schilderijen met die oude regenten streng op me neerkijkend

Het weeshuis zorgde ervoor dat Brenkman na zijn lagere school een opleiding tot reclame- en decoreurschilder kon volgen, maar bonjourde hem toen ook al snel de deur uit. „Aanvankelijk zou ik al eerder terug zijn gegaan naar mijn moeder, maar tijdens mijn verblijf veranderden de regels. En toen ik twaalf werd, moest ik het zelf uitzoeken.” Zonder hem zelfs een jas mee te geven, werd hij pardoos op straat gezet. Met lood in de schoenen ging Brenkman naar zijn moeder. Hij herinnert zich nog goed hoe zijn dertien jaar oudere broer aan de eettafel aardewerk aan het decoreren was - hij was schilderchef in Delft. „Toen wist ik zeker: ik wil plateelschilder worden.” Thuis worden was echter geen optie. Al snel zwierf hij door de Rotterdamse straten, at zo nu en dan bij vrienden en sloop soms - als hij genoeg verdiend had met reclame- of schilderverkzaamheden - in een logement. „Ik vertelde niemand dat ik zwierf.” Het wordt hem teveel te veel. „Zonder het tekenen had ik het niet gered”, vertelt hij geïntoneerd.

Honger naar kennis
Op school had hij het zo vaak over het decoreren van aardewerk dat zijn meester, meneer Voogd, contact zocht met De Porcelajne Fles in Delft. Binnen twee jaar was Bob een volleerd keramiekschilder - „ik heb eindeloos van die blaadjes langs de randen van tegels moeten kopiëren”. De jaren daarop werkte hij in verscheidene fabriekjes, onder meer in Gouda en Schiedam. Nooit heel lang. „Ik had een enorme honger naar kennis. Zoog alles op. Ik wist: als ik ergens zou blijven, zou ik

Ik heb eindeloos van die blaadjes langs de randen van tegels moeten kopiëren

uiteindelijk niet wijzer worden.” Je bent niet serieus genoeg”, kreeg hij dan te horen. Het tegenovergestelde was waar. „Ik was juist heel serieus. Ik hoefde op het laatst maar een schaal vast te pakken, dan wist ik al hoe het bakproceéd in elkaar zat.” Alle begins is moeilijk, maar op een bepaald moment kwam hij in een technische stroomversnelling. Steeds weer toog hij naar schilders waarvan hij wist dat ze iets speciaals konden. „Zij vormden een deur naar nieuwe ideeën.”

Op de beroepsopleiding had Brenkman al geleerd: leer heel goed te kijken; je basis moet goed zijn. Bij de specialisten leerde hij hoe belangrijk het is om het schilderwerk van de oude meesters te kopiëren. „Weet je dat alle grote schilders eerst eindeloos gekopieerd hebben? Dat begreep ik wel. Als het je niet lukt om een werk goed te kopiëren, dan kun je het gewoonweg nog niet.” Oefening baart kunst, laat een prachtig molendanschap in de stijl van de Haagsche School zien, dat op zijn kamer hangt. Brenkman voegde met een knipoog een groene lelijke eend toe, om verwarren over de echtheid te voorkomen.